

riksdagsman och sedan tjenar honom till bevis, att han är riksdagsman.

RIKSDAGSTID, m. 3. 1) Tid, under hvilken riksdag påstår. — 2) I lag stadgad tid, då riksdag skall hållas.

RIKSDAGSÄRENDER, 3. pl. De allmänna ärender, hvilka äro föremål för öfverläggningarna vid en riksdag.

RIKSDALER, ricksdålr, m. 3. o. 2. Benämning på ett i flera länder gångbart mynt, som i Sverige är lika med 48 skilling. Skrifves förkortningsvis *Rdr*.

Anm. Har i pl. *Riksdalrar*, då det betyder myntstycke af ricksdalers värde, eljest i räkning *Riksdaler*.

RIKSDISKONT, r'icksdiskånt, m. 3. Lånediskont, som för statens räkning inrättades år 1800 och forlfor till 1816, hvarefter utlåningen skett för bankens räkning.

RIKSDROTS, r'icksdrå'tts, n. 3. o. m. 3. Fordom i Sverige, en af rikets högsta embetsmän, som hade högsta uppseedet öfver lagverket och rättvisans skipande.

RIKSEMBETE, n. 4. Benämning på vissa af de högsta embetena i ett rike, särskilt i det fordna tyska riket. [- ämb —]

RIKSENS, se *Rike*.

RIKSFANA, f. 1. Ett rikets hufvudfana.

RIKSFIEUDE, m. 3. Ett rikets fiende, särskilt det fordna tyska rikets.

RIKSFRED, m. 3. Allmän fred, som under medeltiden, särskilta gånger, vid strängt straff påbjöds i det fordna tyska riket.

RIKSFULLMÄKTIG, m. pl. — *måktige*. Se *Riksdagsman*.

RIKSFURSTE, m. 2. pl. — *furstar*. Tysk furste, som sjelfständigt regerade ett större eller mindre område, endast var kejsaren och riket underdånig, samt vid riksdagar ägde säte och stämna på den så kallade *Riksfurstebänken*.

RIKSFURSTLIG, a. 2. Som tillhör eller angrar en riksfurste.

RIKSFÖRESTÅNDARE, m. 3. Den, som i konungs stad och ställe förer styrelsen i ett rike.

RIKSFÖRESTÅNDERSKAP, n. 3. En riksföreständares embete, värdighet, styrelse..

RIKSFÖRFATTNING, f. 2. Det sätt, hvarpå styrelsen i ett rike är inrättad.

RIKSFÖRRÅDARE, m. 3. Se *Högförrådare*.

RIKSFÖRRÅDERI, n. 3. Se *Högförråderi*.

RIKSFÖRSAMLING, f. 2. Församling af dertill berättigade personer, som öfverlägga angående allmänna angelägenheter.

RIKSGREFLIG, a. 2. Som tillhör eller har afseende på en riksgrefve eller riksgrefvarna.

RIKSGREFSKAP, n. 3. o. 3. En riksgrefves område.

RIKSGREFVE, m. 2. pl. — *grefvar*. Tysk grefve, som lydde omedelbart under kejsaren och riket.

RIKSGREFVINNA, f. 1. 1) En riksgrefves gemål, dotter eller enka. — 2) Qvinna, som förde styrelsen i ett riksgrefskap.

RIKSGÄLD, m. 3. 1) Se *Riksskuld*. — 2) Se *Riksgäldsmynt*. — 2) Brukas för denna betydelse alltid i gen. sing. *Två riksdaler riksgälds*. Skrifves förkortningsvis *Rgs*, t. ex.: *2 Rdr Rgs*.

RIKSGÄLDSKONTOR, r'icksjällskåntör, n. 3. Kontor, efter konung Carl XII:s död för statens räkning inrättadt att förvalta den gärd, som ständerna åtog sig till betalande af rikets gäld, men

som numera har uppbörden och förvaltningen af de allmänna bevillningsmedlen.

RIKSGÄLDSMYNT, n. 3. 1) Mynt, som fordom utgafs af riksgäldskontoret. — 2) Brukas nu i dagligt tal endast såsom ett eget räkningssätt för mynt, svarande mot $\frac{2}{3}$ af räkningssättet i Banko.

RIKSGÄLDSSEDEL, m. 2. pl. — *sedlar*. Assig-nation, som fordom utgafs af Riksgäldskontoret.

RIKSHOFMÄSTARE, m. 3. Benämning i fordna tider på Riksmarskalken.

RIKSHUFVUBOK, f. 3. pl. — *böcker*. Den sammanfattning af statens inkomster och utgifter, som af statskontoret besörjes.

RIKSHUSHÅLLARE, m. 3. Handhafvare af ett rikets allmänna hushållning. *Carl XI var en god r.*

RIKSHUSHÅLLNING, f. 2. Se *Statshushållning*.

RIKSHVÄLFNING, f. 2. Statshvälfning i ett rike.

RIKSHÄROLD, r'ickshärå'lld, m. 3. Embetsman, som i ceremonidrägt fungerar vid kröningar, riksdagars utblåsande, o. s. v.

RIKSINSIGNIER, r'icksinns'ignier, 3. pl. Se *Regalier*.

RIKSJÄGMÄSTARE, m. 3. Fordom högste uppsyningsmannen öfver alla kronans parker och djurgårdar, med uppsigt öfver hela jägeristaten.

RIKSKAMMARRÄTT, m. 3. Fordom en af de högsta domstolarna i tyska riket.

RIKSKÄNSLER, r'ickskånslä'r, m. 3. Fordom, en af rikets högsta embetsmän, som stod i spetsen för kansliet och dess tjenstemän, samt ombestyrde allt, som rörde de utrikes ärendena, förhandlingar med främmande makter o. s. v. [- cånsler, - cånzler, - cånceller.]

RIKSKLENOD, --öd, m. 3. *R-er* kallas de juveler och kostbara smycken, som begagnas vid kröningar och särskilt förvaras såsom staten tillhöriga.

RIKSKRETS, m. 2. Benämning på hvarje af de tio kretsarna i det fordna tyska riket.

RIKSKROPP, m. 2. Stat, isynn. större, helst då den består af flera förenade folk eller nationer.

RIKSKUNNIG, a. 2. Af alla rikets inbyggare känd.

RIKSLAG, m. 2. Allmänt gällande lag i det fordna tyska riket.

RIKSLIKARE, m. 3. Normalvigt eller normalmål, hvarefter i hela riket mått, mål och vigt rättas, och som förvaras af Kgl. Landmätarkontoret.

RIKSLÄN, n. 3. (i det fordna tyska riket) Län, som omedelbart berodde af kejsaren och riket.

RIKSMAKT, f. 3. Ett rikets krigsmakt. Säges mest i fråga om det fordna tyska riket.

RIKSMARKEGÅNG, m. 2. Se *Markegång*.

RIKSMARSK, m. 2. Se *Marsk*.

RIKSMARSKALK, m. 2. Hög embetsman, som står i spetsen för konungens hof.

RIKSMUSEUM, r'icksmuséumm, n. 3. pl. — *mu-seer*. 1) Samling af märkvärdiga konst- och naturalster, kuriosa o. d., som tillhör det allmänna i ett rike. (I Sverige för det närvarande) *Historiska r.*, det fordna antiquitets-kollegii samling af ålderdomslemningar, jordfynd af värde och dyrbara eller märkliga saker, vid hvilka ett historiskt intresse är förbundet. *Zoologiska r.*, vetenskaps-akademiens samling af djurrikets alster. — 2) Byggnad, der sådan samling förvaras.